

Stanowisko Grupy Roboczej organizacji, które zgłosiły postulaty odnośnie zmiany regulacji dotyczących udzielania zezwoleń na prowadzenie zbiórki publicznej, przesłane do Departamentu Zezwoleń i Koncesji MSWiA w dniu 19 czerwca 2009 roku.

Odnosząc się do przedstawionej notatki ze spotkań Grupy Roboczej powołanej do rozmów na temat problemów związanych z funkcjonowaniem przepisów dotyczących zbiórek publicznych w MSWiA pragniemy podkreślić, że:

(1) naszym głównym postulatem pozostaje wycofanie z rozporządzenia do ustawy wpłat na konto i przekazywania darowizn za pośrednictwem SMSów jako formy zbiórek publicznych oraz nie zmienianie samej ustawy o zbiórkach publicznych

- Nie możemy zgodzić się z interpretacją ustawy DZiK zaprezentowaną w notatce podsumowującej, stwierdzającą, że o publicznym charakterze zbiórki decyduje nie fakt publicznego zbierania ofiar, ale publiczny apel o wsparcie. Działalność organizacji społecznych na całym świecie opiera się ma ofiarności publicznej. W żadnym znanym nam kraju apel o przekazywanie organizacji darowizn na realizację któregośkolwiek z jej celów statutowych służących pożytkowi publicznemu nie podlega reglamentacji państwowej i nie jest uznawany za zbiórkę publiczną. Regulacje dotyczące zbiórki publicznej odnoszą się jedynie do zbierania ofiar w przestrzeni publicznej.
- Nie wnioskujemy o pozbawienie MSWiA kontroli nad tym, czy środki zebrane w ramach zbiórki zostały przekazane na jej cel. Chcemy tylko przywrócić zbiórce jej ustawowy charakter - zbierania ofiar i datków przekazywanych anonimowo, bez udokumentowania i automatycznej ewidencji oraz oddzielić ją od pozyskiwania przez organizacje środków na realizowane przez nie cele społeczne. Organizacja ma ustawowe prawo informować o prowadzonych przez siebie działaniach i zabiegać o ich wsparcie wśród obywateli. Może robić to zbierając datki na ulicy – i wtedy podlega rygorom ustawy o zbiórce publicznej, a może zwracać się o przekazywanie jej darowizn na prowadzoną przez siebie działalność statutową na jej konto bankowe lub za pośrednictwem SMSów czy audiotele. Darowizny takie są automatycznie ewidencjonowane i podlegają kontroli skarbowej. (Te pierwsze w rozumieniu ustaw podatkowych są darowiznami, które podatnik może odpisać sobie od dochodu. Te drugie, w praktyce wcale nie są traktowane jak wpłaty osób przesyłających SMS, ale jak darowizny samego operatora telefonii komórkowej. Tak więc z punktu widzenia prawa są umową cywilno-prawną o przekazanie darowizny przez jedną osobę prawną drugiej). Kontrolę nad tym, czy dochód organizacji, w tym przekazane jej darowizny zostały przeznaczone na jej cele statutowe sprawuje aparat fiskalny, który ma silne środki dyscyplinujące w postaci kar finansowych i który w przypadku stwierdzenia wykroczenia, może zawiadomić organy ścigania. Urząd skarbowy otrzymuje też roczne sprawozdanie finansowe.

(2) w związku z ujawnionym na spotkaniu w dniu 28 kwietnia rozbieżnym rozumieniem terminu „prowadzenie zbiórki publicznej”, który w naszym mniemaniu ogranicza się do czynności związanych z samym zbieraniem ofiar, a nie zarówno do zbierania jak i wydatkowania ofiar, pragniemy podkreślić, że kategorie dopuszczalnych kosztów, na które przystaliśmy na spotkaniu w dniu 5 marca dotyczyły w naszej intencji wyłącznie kosztów organizacji (prowadzenia) zbiórki publicznej, a nie wydatkowania pozyskanych w jej wyniku środków. W naszej opinii, w tym drugim przypadku, do kosztów, które mogą być pokryte z datków ze zbiórki powinny zostać dopuszczone wydatki na wynagrodzenia osób związanych z obsługą rozdysponowania darów i wydatkowania ofiar na cel/cele zbiórki, takich jak obsługa księgową, organizacja przetargów na wykonanie prac związanych z realizacją celu (np. budowa czy adaptacja pomieszczeń, remont sal szpitalnych, itp.), a także wynagrodzenia osób realizujących projekt, na który zbierano środki. Zasadne wydaje się również pokrycie z nich uzasadnionej części kosztów stałych organizacji, szczególnie tych pozyskujących środki wyłącznie lub przede wszystkim ze zbiórek (kosztów utrzymania biura, amortyzacji sprzętu biurowego etc.).

Ponadto, w związku z niemożnością dotrzymania terminu 1 miesiąca po zakończeniu zbiórki na rozliczenie wydatkowania środków w niej zebranych, postulujemy oddzielenie sprawozdania z wyników przeprowadzonej zbiórki od sprawozdania z wydatkowania zebranych w zbiorce środków i utrzymania terminu 1 miesiąca na to pierwsze, a dopuszczenia dłuższego terminu na to drugie. Postulat ten jest szczególnie ważny dla organizacji prowadzących zbiórki na poziomie lokalnym, które pozyskane w wyniku krótkiej jedno lub kilkudniowej zbiórki środki wydatkują następnie przez cały rok.

(3) Wszystkie nasze ustalenia dotyczące wzoru wniosku, sprawozdania dotyczą sytuacji, w której MSWiA godzi się na wycofanie z rozporządzenia wpłat na konto i darowizn z użyciem SMS. W innej sytuacji, niektóre z tych punktów wymagać będą ponownych ustaleń.

(4) nierozstrzygnięte pozostają następujące kwestie:

- Wprowadzenie trybu warunkowego wydawania pozwoleń na przeprowadzanie zbiórki w sytuacjach nagłych, niecierpiących zwłoki: Nie uzgodniono satysfakcjonującego dla obu stron rozwiązania.
- Umożliwienia darczyńcom weryfikacji, czy dana zbiórka prowadzona jest zgodnie z prawem i jak została rozliczona poprzez informowanie na stronie MSWiA o prowadzonych aktualnie zbiórkach i publikowanie sprawozdań ze zbiórek (analogicznie jak sprawozdania organizacji pożytku publicznego na stronach MPiPS) (spotkanie 5 marca 2009 r.): Do końca spotkań ws zbiórek MSWiA nie odniosło się do propozycji Grupy Roboczej zbadania możliwości publikowania sprawozdań organizacji z przeprowadzonych zbiórek publicznych na stronach internetowych resortu oraz przyjmowania wniosków w formie elektronicznej tak, aby łatwo można było agregować dane.

- Ustalenie terminu, w jakim udzielona zostanie zgoda organu na prowadzenie zbiórki publicznej, pisemna forma decyzji odmownej: MSWiA stwierdziło, że postulat ten wymaga zmiany ustawy. W przypadku, gdyby doszło do zmian w ustawie, kwestia ta powinna więc zostać raz jeszcze przedyskutowana.
- Wprowadzenie obowiązku informowania organizacji przez organ wydający pozwolenie o przyjęciu sprawozdania z jej przeprowadzenia i z wydatkowania środków w określonym terminie od jego złożenia: Zdaniem MSWiA wymóg automatycznego przesyłania organizatorom zbiórek informacji o zaakceptowaniu sprawozdania musi mieć oparcie w dyspozycji ustawowej. W przypadku, gdyby doszło do zmian w ustawie, kwestia ta powinna więc zostać przedyskutowana.
- Zebranie danych nt wielkości kwot pozyskanych w zbiórkach lokalnych i stosunku kosztów ich organizacji do środków w nich pozyskiwanych. Po przeanalizowaniu tych danych grupa robocza zastanowić się miała nad ewentualnością określenia pułapu procentowego i kwotowego dopuszczalnych kosztów prowadzenia zbiórki. Do końca spotkania ws zbiórek MSWiA nie przedstawiło jednak tych danych, twierdząc, że nie ma możliwości ich agregowania.

Grupa Robocza:

1. Fundacja „A kogo”
2. Fundacja Wioski Dziecięce SOS
3. Fundacja Anny Dymnej „Mimo wszystko”
4. Polska Akcja Humanitarna
5. Polski Czerwony Krzyż
6. UNICEF
7. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
8. Fundacja Dzieciom „Zdążyć z pomocą”
9. Fundacja TVN „Nie jesteś sam”
10. Fundacja Polsat
11. Forum Darczyńców w Polsce (Sekretarz Grupy Roboczej)